

LES PRIMERES OBRES I LES COL·LABORACIONS A JOVENTUT. LA RENAISSANCE I IL·LUSTRACIÓ CATALANA

Les tres publicacions que van tenir una importància cabdal per a Víctor Català van ser: *La Renaixença*, *Joventut* i *Il·lustració Catalana*.

El 21 de març de 1901 publica la primera col·laboració a *Joventut* (1900-1906): el poema *L'oca blanca*, dedicat a "Al gran poeta català J. Maragall". Aquí, hi anirà publicant poemes i contes de *Drames rurals*, entre 1901 i 1906, any que la revista desapareix.

El gener de 1901 havia publicat *El Cant dels mesos* i *Joventut* no n'havia dit pràcticament res. Per aquest motiu, segurament, envia *L'oca blanca*, dedicada a Joan Maragall. El poeta n'havia parlat molt bé al *Diario de Barcelona*. A l'abril del 1901 publica 4 *Monòlegs* i *Joventut* ja en fa una ressenya extensa. Lluís Via, el director literari de la revista, la firma.

La correspondència que Lluís Via (1901-1909, 108 cartes) va trametre a Víctor Català, conservada a l'Arxiu Museu Víctor Català de l'Escala i publicada al primer volum de l'*Epistolari de Víctor Català* (Curbet, 2005), s'inicia el 22 de novembre de 1901, a propòsit de les col·laboracions de Víctor Català a *Joventut*. Hi trobem poemes que no estan recollits a les seves *Obres Completes*, com: *Sensacions de primavera* (18-IV-1901) i *Sensacions d'estiu* (27-VI-1901). També hi publica els primers drames rurals: *La vella* (11-VII-1901), *Agonia* (31-X-1901), que té com a subtítol l'etiqueta "Drames rurals". L'octubre de 1902 a *Drames rurals* (1902), inclou aquests i d'altres "Drames rurals" publicats.

L'any 1901, quan inicia la seva relació amb *Joventut*, perquè la seva persona no sigui descoberta, es serveix de Fèlix Clos, un editor i llibreter barceloní, que és el seu representant literari i per tant, la persona que actua de mitjancer entre ella i la revista. Clos és l'encarregat de trametre les cartes de Víctor Català a *Joventut* i de lliurar a l'escriptora la correspondència que la publicació li envia, així com d'informar-la de tot allò que els responsables de la revista decideixen sobre les seves col·laboracions i la publicació de les seves obres.

No és fins al febrer de 1904 que l'escriptora deixarà que Via s'adreci a ella pel seu nom. A partir de 1902 Via, però, ja sap segur qui hi ha darrere el pseudònim.

El 25 d'octubre de 1902, li demana per primera vegada un llibre. Li diu: "Més endavant tal volta m'atreveixi a demanarvos un'obra per a la Biblioteca de Joventut. A primers d'any comensarém la publicació d'un tomo de treballs en prosa originals d'en Ruyra; després vindrà un llibre de versos d'en Maragall; y después... ens reservém acordar fins tenir una resposta vostra. Cas de que acceptessiu, ja vos serviríau ferme dir cómo puch veureos ó en quína forma podém tractar de las condiciones".

A la següent carta, datada el novembre de 1902, sembla que l'escriptora ja ha acceptat donar un llibre a la revista. Via tenia el propòsit de publicar una de les novelles que en aquell moment Víctor Català tenia anunciades, que eren *Vegetar* i *La pena negra*, anunciades a la contraportada de *Drames rurals*. Prefereix que lliuri una novella en comptes d'un poemari, tot i que deixa que decideixi lliurament.

Les condicions que Víctor Català va haver de seguir a l'hora de publicar *Solitud* a *Joventut* Via les esmentava a la carta

datada el novembre de 1902. Eren unes condicions prou bones:

"Las condiciones que Joventut ha seguit ab tots els autors dels llibres publicats, sense distinció, son las següents:

"L'administració costea com es natural els gastos y serveix l'obra en folletins á sos lectors, però deixa de banda 500 exemplars pera posar després á la venda. D'aquests 500 l'autor pot retirarne 100 pera regalarlos, si ó té á bé, á las personas que li sían predilectas. El producte líquit dels exemplars posats á la venda se parteix després en parts iguals entre l'autor y l'administració. Heushoaquí tot".

Joventut econòmicament se sustentava sense problemes. Podia oferir unes bones condicions econòmiques als escriptors. Volia arribar a un gran públic amb les firmes més prestigioses.

Víctor Català havia de començar a publicar *Solitud* a *Joventut* el 1903, però s'endarrereix. No és fins al 19 de maig de 1904 que hi publica el primer plec. La insistència de Via és contínua.

Abans, la revista va publicar *Marínes i boscatges*, de Joaquim Ruyra (entre el 15 de gener de 1903 i el 10 de desembre de 1903). I *Les Disperses*, de Joan Maragall (entre el 17 de desembre de 1903 i el 12 de maig de 1904).

Víctor Català va haver d'escriure la novella en unes circumstàncies concretes: havia de fer-se càrrec de la seva mare, Dolors Paradís Farrés, que estava malalta, i assumir la responsabilitat de l'administració de les terres familiars, ja que el seu pare, Lluís Albert i Paradedà, va morir el 1890.

L'escriptora rep l'oferta d'escriure una obra per a *Joventut* l'octubre de 1902 i fins a l'1 d'abril de 1904 no envia els tres primers capítols de la novella a la revista. Ho fa un any i mig més tard d'acceptar la proposta de Lluís Via. Durant aquell temps, podem pensar que devia estar preparant la novella i que per tant no la devia escriure tota sobre la marxa.

El primer plec surt el 19 de maig de 1904 i l'últim el 46, el 20 d'abril de 1905. El 27 d'abril hi surten les portades i el 4 de maig de 1905 la coberta.

El final de la publicació de *Solitud* en el cas de Víctor Català va arribar amb un problema afegit, ja que l'escriptora, a diferència dels altres autors, no va permetre que la revista donés el seu retrat als lectors. Amb ella, va haver de fer una excepció.

Per 20 cèntims, *Joventut* els donava als subscriptors l'obra enquadernada en rústica si els portaven a l'administració els fulletons i la coberta. D'altra banda, es va reservar uns exemplars de la novella per vendre a la seva administració. Els subscriptors la podien adquirir amb un 25 per cent de descompte, mentre que a les llibreries l'obra es venia a 3 pessetes l'exemplar.

En una carta datada el 18 de maig de 1905, Via comunica a l'escriptora que l'obra va tenint molta acceptació entre els lectors i que "són molts els que creuen qu'es lo millor que s'ha escrit en prosa catalana".

En general, la recepció que la novella va tenir a la premsa de l'època va ser molt bona. En conjunt, les publicacions apuntaven que ja no trobaven únicament la plasmació de l'aspecte més fosc de la vida i aquella influència tan clara de Zola. També remarcaven la riquesa de la llengua.